

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

७ उत्तरकाण्ड

अध्याय १६

अवाङ्मुखमथो दीनं दृष्ट्वा सोममिवाञ्जुतम् ।
 राघवं लक्ष्मणो वाक्यं हृष्टो मधुरमब्रवीत् ॥ १ ॥

न सन्तापं महाबाहो मदर्थं कर्तुमर्हसि ।
 पूर्वनिर्माणबद्धा हि कालस्य गतिरीदृशी ॥ २ ॥

जहि मां सौम्य विस्रब्दः प्रतिज्ञां परिपालय ।
 हीनप्रतिज्ञाः काकुत्स्थ प्रयान्ति नरकं नराः ॥ ३ ॥

यदि प्रीतिर्महाराज यद्यनुग्राह्यता मयि ।
 जहि मां निर्विशङ्कस्त्वं धर्मं वर्धय राघव ॥ ४ ॥

लक्ष्मणेन तथोक्तस्तु रामः प्रचलितेन्द्रियः ।
 मन्त्रिणः समुपानीय तथैव च पुरोधसं ॥ ५ ॥

अब्रवीच्च यथावृत्तं तेषां मध्ये नराधिपः ।
 दुर्वासोऽभिगमं चैव प्रतिज्ञां तापसस्य च ॥ ६ ॥

तच्छ्रुत्वा मन्त्रिणः सर्वे सोपाध्यायाः समासत ।
 वसिष्ठस्तु महातेजा वाक्यमेतदुवाच ह ॥ ७ ॥

दृष्टमेतन्महाबाहो क्षयं ते लोमहर्षणम् ।
 लक्ष्मणेन वियोगश्च तव राम महायशः ॥ ८ ॥

त्यजैनं बलवान्कालो मा प्रतिज्ञां वृथा कृथाः ।
 विनष्टायां प्रतिज्ञायां धर्मो हि विलयं व्रजेत् ॥ ९ ॥

ततो धर्मे विनष्टे तु त्रैलोक्ये सचराचरम् ।

सदेवर्षिगणं सर्वं विनश्येत न संशयः ॥ १० ॥

स त्वं पुरुषशार्दूल त्रैलोक्यस्याभिपालनम् ।
 लक्ष्मणस्य वधेनाद्य जगत्स्वस्थं कुरुष्व ह ॥ ११ ॥

तेषां तत्समवेतानां वाक्यं धर्मार्थसंहितम् ।
 श्रुत्वा परिषदो मध्ये रामो लक्ष्मणमब्रवीत् ॥ १२ ॥

विसर्जये त्वां सौमित्रे मा भूद्धर्मविपर्ययः ।
 त्यागो वधो वा विहितः साधूनामुभयं समम् ॥ १३ ॥

रामेण भाषिते वाक्ये बाष्पव्याकुलितेक्षणः ।
 लक्ष्मणस्त्वरितः प्रायात्स्वगृहं न विवेश ह ॥ १४ ॥

स गत्वा सरयूतीरमुपस्पृश्य कृताञ्जलिः ।
 निगृह्य सर्वस्रोतांसि निःश्वासं न मुमोच ह ॥ १५ ॥

अनुच्छ्वसन्तं युक्तं तं सशक्राः साप्सरोगणाः ।
 देवाः सर्षिगणाः सर्वे पुष्पैरवकिरंस्तदा ॥ १६ ॥

अदृश्यं सर्वमनुजैः सशरीरं महाबलम् ।
 प्रगृह्य लक्ष्मणं शक्रो दिवं सम्प्रविवेश ह ॥ १७ ॥

ततो विष्णोश्चतुर्भागमागतं सुरसत्तमाः ।
 हृष्टाः प्रमुदिताः सर्वेऽपूजयन्पुष्पिभिः सह ॥ १८ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde javinash@acm.org;

Last updated on March 26, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com